

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Pecyn gwybodaeth i ymgeiswyr

Llyfrgell Genedlaethol Cymru

Penodi Is-lywydd

Dyddiad cau : 31 Mawrth 2017

**The Commissioner for
Public Appointments**

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

Cynnwys

	Tudalen
Gwneud cais	3
Atodiad A: Rôl yr Is-lywydd	5
Atodiad B: Rôl a chyfrifoldebau Bwrdd Ymddiriedolwyr Llyfrgell Genedlaethol Cymru	9
Atodiad C: Y broses ddethol	13

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

Gwneud cais

1. Diolch yn fawr am fynegi diddordeb yn swydd Is-lywydd Llyfrgell Genedlaethol Cymru. Fel Is-lywydd, bydd modd ichi ddylanwadu ar gyfeiriad strategol y Llyfrgell a chyfrannu at bolisiau a fydd o fudd i'r Llyfrgell yn y tymor byr a'r tymor hir. Yn yr Atodiadau, cewch hyd i fanylion am rôl yr Is-lywydd, ynghyd â manyleb y person, rôl a chyfrifoldebau Llyfrgell Genedlaethol Cymru, a braslun o'r broses ddethol.
2. I wneud cais, ewch i wefan penodiadau cyhoeddus Llywodraeth Cymru yma <https://cymru-wales.tal.net/vx/lang-cy/mobile-0/appcentre-3/brand-2/xf-7378a1280b1e/candidate/jobboard/vacancy/7/adv/>.
3. I wneud cais ar gyfer y swydd hon, cliciwch ar y swydd wag [Llyfrgell Genedlaethol Cymru](#) a chliciwch ar 'Gwneud cais' yng nghornel chwith isaf y dudalen. Y tro cyntaf y byddwch yn gwneud cais am swydd, bydd angen ichi lenwi ffurflen gofrestru ar gyfer system ar-lein Llywodraeth Cymru. Dim ond unwaith y bydd angen ichi gofrestru, a bydd modd ichi gadw llygad ar hynt eich cais, ac unrhyw geisiadau eraill yr ydych wedi'u gwneud, drwy eich cyfrif.
4. Pan fyddwch wedi cofrestru, bydd modd ichi fynd i'r ffurflen gais. I wneud cais, bydd angen ichi lanlwytho datganiad personol a CV i adran 'Rhesymau dros wneud cais' y ffurflen gais ar-lein.

Datganiad personol

5. Mae'r datganiad personol yn gyfle ichi ddangos sut yr ydych yn bodloni pob un o'r meini prawf a nodir ym manyleb y person ym mharagraff 14 Atodiad A. Mater i chi yw dewis sut i gyflwyno'r wybodaeth hon. Fodd bynnag, dylech geisio darparu enghreifftiau manwl sy'n dangos sut y mae'ch gwybodaeth a'ch profiad chi'n cydweddu â phob un o'r meini prawf, ac sy'n disgrifio'r hyn a wnaethoch chi i gyflawni canlyniad penodol. Bydd hefyd o fudd i'r panel dethol os byddwch yn nodi'n glir pa dystiolaeth sy'n berthnasol i ba faen prawf. Yn aml, bydd ymgeiswyr yn darparu paragraffau ar wahân ar gyfer pob maen prawf.
6. Ni ddylai eich datganiad personol fod yn hirach na dwy dudalen. Gallai eich cais gael ei wrthod pe baech yn mynd tu hwnt i'r terfyn hwn.

Curriculum Vitae

7. Dylech sicrhau bod eich CV yn cynnwys manylion cryno am eich swydd gyfredol neu'ch swydd ddiweddaraf, ynghyd â dyddiadau'r swydd hon. Dylech nodi unrhyw benodiadau blaenorol neu gyfredol fel Gweinidog.

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

Amserlen ddangosol

Dyddiad cau:	31 Mawrth 2017
Llunio rhestr fer:	10 Ebrill 2017
Cyfweliadau:	5 a/neu 6 o Fehefin 2017

Datganiad amrywiaeth

8. Mae Llywodraeth Cymru'n credu y dylai fod gan gyrff cyhoeddus aelodau bwrdd sy'n adlewyrchu cymdeithas Cymru – pobl o bob cefndir – i'w helpu i ddeall anghenion pobl ac i wneud penderfyniadau gwell. Am y rheswm hwn, mae Llywodraeth Cymru'n annog ystod eang ac amrywiol o unigolion i wneud cais i gael eu penodi i gyrff cyhoeddus. Yn arbennig, rydym yn croesawu ceisiadau gan grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol, gan gynnwys menywod, pobl o dan 30 oed, pobl dduon, pobl Asiaidd a phobl o leiafrifoedd ethnig, pobl anabl, a phobl lesbiaidd, hoyw, deurywiol a thrawsrywiol.

Cynllun Gwarantu Cyfweliad – Cadarn o Blaid Pobl Anabl

9. Mae Llywodraeth Cymru'n gweithredu cynllun Cadarn o Blaid Pobl Anabl ac mae'n croesawu ceisiadau gan bobl ag anableddau. Mae'r cynllun hwn yn gwarantu y bydd pobl ag anableddau'n cael eu cyfweld os ydynt yn bodloni gofynion hanfodol y swydd. Ar y ffurflen gais, gallwch hefyd nodi unrhyw anghenion penodol sydd gennych neu unrhyw offer penodol y gall fod ei angen arnoch os cewch eich gwahodd i gyfweliad.

Cysylltu:

I gael mwy o wybodaeth am y broses ddethol, cysylltwch â:

Y Ganolfan Cydwasanaethau Corfforaethol

Ffôn: 029 2082 5454

E-bost: DesgGymorthCydwasanaethau@cymru.gsi.gov.uk

I gael mwy o wybodaeth am rôl Llyfrgell Genedlaethol Cymru a rôl yr Is-lywydd, cysylltwch â Carol Edwards drwy ffonio (01970) 632923 neu drwy e-bostio: carol.edwards@llgc.org.uk.

Os oes angen unrhyw gymorth pellach arnoch i wneud cais am y swydd hon, cysylltwch â Desg Gymorth Canolfan Cydwasanaethau Corfforaethol Llywodraeth Cymru drwy ffonio 029 2082 5454 neu drwy e-bostio DesgGymorthCydwasanaethau@cymru.gsi.gov.uk

I gael mwy o wybodaeth am benodiadau cyhoeddus yng Nghymru, ewch i <http://gov.wales/about/recruitment/public-appointments/?skip=1&lang=cy>

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

Atodiad A

Penodi Is-lywydd Llyfrgell Genedlaethol Cymru

Rôl a chyfrifoldebau

10. Sefydlwyd Llyfrgell Genedlaethol Cymru drwy Siarter Frenhinol. Mae Siarter Atodol 2006 yn darparu y bydd Is-lywydd yn un o'r tri Swyddog ar Fwrdd y Llyfrgell. Yn absenoldeb y Llywydd, neu os nad oes modd i'r Llywydd weithredu oherwydd salwch, neu os yw swydd y Llywydd yn wag, mae statudau o fewn y Siarter yn darparu y bydd yr Is-lywydd yn cyflawni swyddogaethau'r Llywydd. Felly, mae swyddi'r Llywydd a'r Is-lywydd yn ategu ei gilydd o ran cadeirio cyfarfodydd y Bwrdd a chynrychioli'r Llyfrgell. Ar gyfer rôl yr Is-lywydd, mae angen unigolyn sy'n meddu ar allu sylweddol i ganolbwyntio ac i addasu i sefyllfaoedd sy'n newid ar fyr rybudd.
11. Bydd yr Is-lywydd yn ymgymryd â swyddogaethau'r Llywydd yn ei absenoldeb. Yn eu plith mae:
 - Cadeirio cyfarfodydd Bwrdd yr Ymddiriedolwyr
 - Cadeirio pwyllgorau eraill y Llyfrgell yn absenoldeb y Cadeirydd penodedig
 - Cwrdd ag Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a'r Seilwaith ddwywaith y flwyddyn
 - Cysylltu â swyddogion ac aelodau eraill y Bwrdd yn ôl y gofyn
 - Cysylltu â'r Prif Weithredwr/Llyfrgellydd yn ôl y gofyn
 - Cynrychioli'r Llyfrgell pan fydd yn ymwneud â Chynulliad Cenedlaethol Cymru a Llywodraeth Cymru, yn bennaf pan fydd gofyn iddi ymwneud â Gweinidog neu un o Bwyllgorau'r Cynulliad
 - Cynrychioli'r Llyfrgell mewn digwyddiadau cyhoeddus
12. Bydd angen neilltuo 3-4 diwrnod y mis i ymgymryd â rôl yr Is-lywydd.
13. Fel Ymddiriedolwr, dylai fod modd i'r Is-lywydd i:
 - Arddangos sgiliau Llywodraethu ag Arweinyddiaeth i ddarparu arweinyddiaeth effeithiol i'r Llyfrgell
 - Mynd i gyfarfodydd y Bwrdd yn rheolaidd a pharatoi'n drylwyr ar eu cyfer
 - Cyfrannu at y gwaith o benderfynu ar bolisiau, strategaethau a blaenoriaethau i gyflawni amcanion cyffredinol y Llyfrgell
 - Sicrhau bod gweithgareddau'r Llyfrgell yn cael eu cyflawni'n effeithlon ac yn effeithiol
 - Monitro perfformiad y Llyfrgell i sicrhau ei bod yn cyflawni ei nodau, ei hamcanion a'i thargedau perfformiad
 - Sicrhau bod rheolaethau'r Llyfrgell yn sicrhau gwerth am arian o fewn fframwaith arferion gorau, rheoleidd-dra a phriodoldeb

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

- Arddangos sgiliau cnrychioli, llysgenhadol effeithiol er mwyn gweithredu fel llysgennad l'r Llyfrgell
- Mynychu gwiethgorau ychwanegol weithiau

Manyleb y person a meini prawf ar gyfer y datganiad personol

14. Bydd angen i'r Is-lywydd feddu ar arbenigedd mewn un neu ragor o'r meysydd a restrir isod. Disgrifiwch unrhyw brofiad perthnasol sydd gennych mewn un neu ragor o'r meysydd hyn.

- gwasanaethau gwybodaeth
 - cynladwyedd
 - gwneud ceisiadau i gael cyllid/codi arian
 - twristiaeth a hamdden
 - profiad defnyddwyr/gwasanaethau cwsmeriaid
 - masnach/e-fasnach
 - cysylltiadau cyhoeddus/cyfryngau cymdeithasol
 - y cyfryngau a chyfathrebu
 - ystadau, adeiladau a phensaernïaeth
 - TGCh/systemau
 - cyfreithiol
-
- Mae angen ymrwymiad a brwdfrydedd dros waith y Llyfrgell a dealltwriaeth o'r sector diwylliannol yn gyfan. Disgrifiwch sut y byddech chi'n bodloni'r gofynion yma.
 - Rhaid i'r Is-lywydd fod yn barod i gydweithio'n agos â'i gyd-aelodau o'r Bwrdd wrth gyfrannu'n effeithiol mewn trafodaeth, gwneud penderfyniadau a dadlau. Disgrifiwch sut yr ydych chi'n mynd ati i weithio mewn tîm.
 - Pan fydd yn dirprwyo ar ran y Llywydd, bydd angen i'r Is-lywydd ddefnyddio sgiliau arweinyddiaeth a dangos dealltwriaeth o'r broses o reoli sefydliad a llywodraethu'n effeithiol. Rhowch enghreifftiau sy'n darlunio eich profiad a'ch gallu yn y maes hwn.
 - Bydd angen i'r Is-lywydd allu ennyn parch at statws y swydd a'r Llyfrgell ei hun. Caiff hyn ei adlewyrchu drwy sgiliau llysgenhadu, cyflwyno a negodi effeithiol y gellir eu defnyddio i ddylanwadu ar unigolion a sefydliadau allanol fel bod eu hagwedd at y Llyfrgell yn fwy cadarnhaol. Rhowch dystiolaeth sy'n dangos eich bod yn bodloni'r maen prawf hwn.
 - Bydd angen i'r Is-lywydd feddu ar ddealltwriaeth dda o rôl y Llyfrgell fel elusen fawr ac fel Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru. Rhowch dystiolaeth sy'n dangos eich bod yn deall y ddwy swyddogaeth hyn.

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

- Byddai'n ddefnyddiol, (ond dim yn angenrheidiol) i'r Is-lywydd feddu ar rhywfaint o sgiliau Cymraeg. Nodwch lefel eich cymhwysedd.

Y Gymraeg

15. Mae'r Llyfrgell yn sefydliad cyfan gwbl ddwyieithog ac mae'n darparu ei gwasanaethau cyhoeddus ac yn cynnal ei chysylltiadau mewnol ac allanol yn Gymraeg ac yn Saesneg. Mae'r rhan fwyaf o staff y Llyfrgell yn gweithio drwy gyfrwng y Gymraeg ac mae llawer o'i phrosesau mewnol yn gweithredu yn Gymraeg. Mae'n bolisi gan Lywodraeth Cymru, prif noddwr y Llyfrgell, i gefnogi'r Gymraeg, a nod Strategaeth Iaith Gymraeg 2012-2017 yw cynyddu nifer y bobl sy'n siarad ac yn defnyddio'r iaith.
16. O ystyried natur ieithyddol y Llyfrgell a'i rhwymedigaethau statudol o dan Safonau'r Iaith Gymraeg a gyhoeddwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg, mae'n ddymunol (ond nid yn hanfodol) bod yr Is-lywydd yn meddu ar rywfaint o sgiliau Cymraeg.

Cymhwysedd

17. O dan ddarpariaethau Siarter Frenhinol 2006, nid yw'r rheini sydd wedi bod yn un o Ymddiriedolwyr y Llyfrgell yn y gorffennol yn gymwys i wneud cais hyd nes bod pedair blynedd wedi mynd heibio ers i'w tymor ddod i ben.
18. Dylai ymgeiswyr hefyd nodi bod Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Anghymhwyso) 2015 yn atal aelod o Fwrdd Ymddiriedolwyr y Llyfrgell rhag bod yn aelod o Gynulliad Cenedlaethol Cymru.
<http://www.legislation.gov.uk/ukxi/2015/1536/contents/made/welsh>

Buddiannau sy'n gwrthdaro

19. Gofynnir ichi ddatgan unrhyw fuddiannau preifat a allai wrthdaro â rôl a chyfrifoldebau Is-lywydd Llyfrgell Genedlaethol Cymru, neu a allai ymddangos fel pe baent yn gwrthdaro â nhw. Bydd hyn yn cynnwys unrhyw fuddiannau busnes ac unrhyw swyddi eraill lle mae gennych awdurdod ar wahân i'r swydd hon.
20. Trafodir unrhyw fuddiannau sy'n gwrthdaro yn ystod y cyfweiliad. Os cewch eich penodi, bydd gofyn hefyd ichi ddatgan y buddiannau hyn ar gofrestr y gall y cyhoedd ei gweld.

Safonau bywyd cyhoeddus

21. Bydd disgwyl ichi arddel safonau uchel o ran ymddygiad corfforaethol a phersonol. Bydd gofyn i bob ymgeisydd llwyddiannus danysgrifio i'r Cod Llywodraethu. Gallwch weld y ddogfen hon yn:

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

22. <https://www.gov.uk/government/publications/governance-code-for-public-appointments>

Telerau penodi

Lleoliad:	cynhelir y rhan fwyaf o'r cyfarfodydd yn Aberystwyth
Ymrwymiad amser:	3-4 diwrnod y mis a 7 cyfarfod y flwyddyn
Cyfnod y swydd:	penodiad cychwynol am 4 blynedd
Tâl:	di-dâl, ond gall aelodau hawlio costau teithio a chostau rhesymol eraill o fewn terfynau rhesymol
Dyddiad cychwyn	1 Awst 2017

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

Atodiad B

Rôl a chyfrifoldebau Bwrdd Ymddiriedolwyr Llyfrgell Genedlaethol Cymru

Cyflwyniad

23. Y Llyfrgell Genedlaethol yw prif lyfrgell ac archifdy Cymru. Mae'n ffynhonnell wybodaeth enfawr ac yn drysorfa ar gyfer pob pwnc. Mae'n storfa fyw o ddiwylliannau cofnodedig Cymru ac mae ar gael i bawb ei defnyddio am ddim. Mewn gwirionedd, mae iddi ddau ddimensiwn – adeilad ysblennydd yn Aberystwyth sy'n gartref i'r casgliadau deunydd printiedig, llawysgrifau, deunydd gweledol a deunydd clyweledol, a llyfrgell ar-lein sydd ar gael drwy'r rhyngwrwd.

Cefndir

24. Sefydlwyd Llyfrgell Genedlaethol Cymru ('y Llyfrgell') drwy Siarter Frenhinol ar 19 Mawrth 1907. Rhoddwyd Siarteri Atodol yn 1911 ac 1978 a oedd yn cynnwys mân ddiwygiadau cyfansoddiadol. Ar 19 Gorffennaf 2006, rhoddwyd Siarter Atodol newydd gan y Frenhines Elisabeth II. Bu i Siarter Atodol 2006 newid cyfansoddiad a threfn lywodraethu'r Llyfrgell yn sylweddol, a chydabod bod pŵer wedi'i ddatganoli o San Steffan i Gymru. Cyn hyn, roedd gan y Llyfrgell Lys Llywodraethwyr a Chyngor. Erbyn hyn, mae ganddi Fwrdd Ymddiriedolwyr.

25. Mae'r Llyfrgell hefyd yn elusen gofrestrdedig (rhif cofrestrdedig: 525775) ac yn Gorff a Noddir gan Lywodraeth Cymru.

26. Felly, rhaid iddi weithredu fel: (a) sefydliad Siarter Frenhinol ac Elusen Gofrestrdedig o'r radd flaenaf, a (b) corff a noddir gan Lywodraeth Cymru. Y ddwy swyddogaeth hyn sy'n rheoli sut y mae'n gweithredu ac yn cyflawni ei rôl a'i rhwymedigaethau. Mae'n ofynnol iddi daro cydbwysedd gofalus rhwng dilyn a chyflawni (a) amcanion ei Siarter a'i statws elusennol sy'n adlewyrchu ei diben sylfaenol, a (b) egwyddorion Llywodraeth hyd braich. Mae'r Ddogfen Fframwaith a baratowyd gan IAALI: Is-adran Amgueddfeydd, Archifau a Llyfrgelloedd Cymru yn 2010, gan ymgynghori â'r Llyfrgell Genedlaethol, yn amlinellu amodau a thelerau'r cymorth grant a roddir i'r Llyfrgell gan Weinidogion Cymru.

27. Ar hyn o bryd, mae'r Llyfrgell yn cyflogi 240 aelod staff. Yn 2017-18, bydd yn cael oddeutu £17.89 miliwn o gymorth grant gan Lywodraeth Cymru.

28. Prif amcan y Llyfrgell, fel y'i nodir yn Siarter Atodol 2006, yw:

Casglu a gwarchod gwybodaeth gofnodedig o bob math ac ar bob ffurf, a darparu mynediad ati, yn enwedig gwybodaeth sy'n ymwneud â Chymru, y

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

Cymry a phobl Geltaidd eraill, er budd y cyhoedd, gan gynnwys y rheini sy'n ymgymryd â gwaith ymchwil a dysgu.

29. Gellir rhannu cyfrifoldebau a gweithgareddau cysylltiedig y Llyfrgell yn bum swyddogaeth graidd, ac mae nifer o agweddau ynghlwm wrth bob un ohonynt:

- Casglu
- Cadwedigaeth
- Darparu mynediad a gwybodaeth
- Cyhoeddusrwydd a dehongli
- Cydweithredu proffesiynol (yn enwedig â llyfrgelloedd ac archifdai ledled Cymru, yn ogystal ag Amgueddfa Cymru a Chomisiwn Brenhinol Henebion Cymru)

30. Mae ei chasgliadau cyfoethog ac amrywiol yn ganolog i'r Llyfrgell. Mae rhai ohonynt wedi'u cynnwys ar gofrestr Cof y Byd UNESCO:

- Deunydd printiedig: oddeutu 6 miliwn o lyfrau, cyfnodolion, papurau newydd a deunyddiau printiedig eraill. Mae'r Llyfrgell yn un o lyfrgelloedd 'adnau cyfreithiol' y DU (un o blith chwech yn unig yn y DU ac Iwerddon) ac mae'n casglu cyfran fawr o holl gyhoeddiadau printiedig y DU ac Iwerddon. Bellach, mae rhai ohonynt ar gael ar ffurf electronig.
- Llawysgrifau: 30,000 o eitemau. Mae'r hynaf yn dyddio yn ôl i 113 AD, ac maent yn cynnwys llenyddiaeth gynharaf Cymru a thestunau cynnar o Brydain ac Ewrop.
- Archifau: 15km, 2,500 o gasgliadau, gan gynnwys Archif Wleidyddol Cymru, cofnodion ystadau, Cofnodion Llys y Sesiwn Fawr a'r Eglwys yng Nghymru, pob ewyllys a brofwyd yn esgobaethau Cymru cyn 1858, papurau llenyddol modern ac archifau sefydliadau a busnesau Cymru.
- Mapiau: dros 1.5 miliwn o fapiau, a miloedd o atlasau.
- Lluniau: 50,000 o luniau sy'n cofnodi Cymru, yn bennaf drwy gyfrwng tirluniau a phortreadau.
- Ffotograffau: 950,000 o brintiau, negatiffau a thryloywluniau – y casgliad mwyaf yng Nghymru.
- Microffurfiau: e.e. papurau newydd, archifau a ffynonellau hanes teulu.
- Deunydd sgrin a sain: 7 miliwn troedfedd o ffilmiau, 300,000 awr o fideos, 250,000 awr o recordiadau sain, 200,000 o eitemau o Archif ITV Wales, a miloedd o recordiadau a thapiau. Caiff y rhain i gyd eu cynnal gan Archif Genedlaethol Sgrin a Sain Cymru.
- Deunydd electronig: miliynau o wrthrychau digidol, gan gynnwys CD-ROMau, e-lyfrau, e-gyfnodolion, gwefannau, archifau electronig ac eitemau wedi'u digido.

Rôl y Bwrdd

31. Bwrdd yr Ymddiriedolwyr yw corff llywodraethu'r Llyfrgell. Mae'r holl Ymddiriedolwyr yn ysgwyddo cydgyfrifoldeb a chydatebolrwydd dros benderfyniadau'r Bwrdd. Rôl y Bwrdd yw arwain yn effeithiol, diffinio a datblygu

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

cyfeiriad strategol, a phennu amcanion heriol. Mae'r Bwrdd yn hybu safonau uchel o ran atebolrwydd cyhoeddus ac mae'n cynnal egwyddorion rheoleidd-dra, priodoldeb a gwerth am arian. Mae'n sicrhau bod gweithgareddau'r Llyfrgell yn cael eu cyflawni'n effeithlon ac yn effeithiol, ac mae'n monitro perfformiad i sicrhau bod y Llyfrgell yn cyflawni ei nodau, ei hamcanion a'i thargedau perfformiad yn llwyr. Mae'r Bwrdd yn cyfarfod oddeutu 7 gwaith y flwyddyn ac mae'r Llywydd yn cadeirio'r cyfarfodydd.

32. Er mai'r Bwrdd sy'n gyfrifol yn y pen draw am bopeth y mae'r Llyfrgell yn ei wneud, y Prif Weithredwr a Llyfrgellydd sy'n atebol i'r Ymddiriedolwyr am reoli'r sefydliad yn weithredol o ddydd i ddydd. Mae gan y Prif Weithredwr a Llyfrgellydd Dîm Gweithredol sy'n cynnwys y Pennaeth Casgliadau a Rhaglenni Cyhoeddus a'r Pennaeth Adnoddau Corfforaethol. Mae'r Prif Weithredwr a Llyfrgellydd, a'r Tîm Gweithredol, yn cefnogi'r Bwrdd drwy sicrhau bod y Llyfrgell yn cyflawni ei nodau a'i hamcanion corfforaethol, ynghyd â'i holl swyddogaethau.
33. Mae Bwrdd Ymddiriedolwyr y Llyfrgell yn cynnwys pymtheg Ymddiriedolwr. Penodir wyth Ymddiriedolwr gan Lywodraeth Cymru a saith gan y Llyfrgell. Mae'r Ymddiriedolwyr yn cynnwys tri Swyddog y Bwrdd, sef Llywydd, Is-lywydd a Thrysorydd. Llywodraeth Cymru sy'n penodi'r Llywydd a'r Is-lywydd, a'r Llyfrgell ei hun sy'n penodi'r Trysorydd.
34. Mae gofyn i'r Ymddiriedolwyr gyflawni dyletswyddau ymddiriedolwyr elusen. Mae'r Comisiwn Elusennau'n diffinio'r rhain fel y'u nodir yn y ddogfen "CC3 Yr ymddiriedolwr hanfodol: Beth mae angen i chi ei wybod".
(https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/570400/CC3_w.pdf).
35. Mae gofyn i'r Ymddiriedolwyr fod yn ymwybodol hefyd o'r rhwymedigaethau sydd arnynt gan fod y Llyfrgell yn Gorff a Noddir gan Lywodraeth Cymru. Nodir y rhain yn y Ddogfen Fframwaith sy'n nodi'r cytundeb ariannu i ddarparu cyllid cyhoeddus i'r Llyfrgell ar ffurf cymorth grant gan Lywodraeth Cymru. Mae hefyd yn rhoi crynodeb o'r berthynas noddi. Mae'r Comisiwn Elusennau wedi darparu canllawiau ar y berthynas rhwng elusennau a'r wladwriaeth yn y ddogfen "RR7 The Independence of Charities from the State".
(<http://www.charity-commission.gov.uk/publications/rr7.aspx>)
36. Rôl y Bwrdd yw arwain a rheoli gwaith y Llyfrgell er budd y cyhoedd a sicrhau ei fod yn atebol i'r cyhoedd. Mae angen i'r Ymddiriedolwyr ddeall natur eu perthynas â'r cyhoedd. Mae'r Ymddiriedolwyr yn atebol i'r cyhoedd a dylent ddatblygu deialog sy'n meithrin cysylltiadau priodol rhwng y Llyfrgell a'r bobl y mae'n eu gwasanaethu.
37. Bydd aelodau'r Bwrdd:
- yn cyfarwyddo'r gwaith o lunio Strategaeth y Llyfrgell
 - yn pennu, yn monitro ac yn adolygu lefelau'r awdurdod a ddirprwyir

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

- yn cymeradwyo strategaeth rheoli risg a fydd yn sicrhau bod materion uchel eu risg a/neu fawr eu heffaith yn cael eu nodi a'u huwchgyfeirio at y Bwrdd
- yn cefnogi ac yn grymuso'r Tîm Gweithredol i reoli'r Llyfrgell yn unol â lefelau'r awdurdod a ddirprwyir a'r strategaeth rheoli risg y cytunir arni
- yn sefydlu systemau i fonitro perfformiad ac i ddwyn y Tîm Gweithredol i gyfrif
- yn defnyddio eu sgiliau arbenigol, eu gwybodaeth a'u profiad:
 - i gynnig materion/themâu i'w hystyried gan yr Uwch Dîm Rheoli;
 - i wrando ac i fynegi eu barn;
 - i roi cefnogaeth ac i herio mewn ffordd adeiladol;
 - i ddwyn yr Uwch Dîm Rheoli i gyfrif;
 - i lywio penderfyniadau a wneir ar y cyd.
- yn sefydlu systemau ffurfiol ac anffurfiol i sicrhau bod modd i aelodau'r Bwrdd ddefnyddio eu sgiliau arbenigol, eu gwybodaeth a'u harbenigedd i gynorthwyo'r Tîm Gweithredol
- yn sefydlu systemau i adolygu ac i ddatblygu effeithiolrwydd Bwrdd ac aelodau'r Llyfrgell
- yn gwneud penderfyniadau ar y cyd a'u cefnogi

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

Atodiad C

Y broses ddethol

38. Bydd y panel cyfweld yn asesu CVs a datganiadau personol yr ymgeiswyr i benderfynu pwy sy'n bodloni meini prawf y swydd orau, a phwy i'w wahodd i gyfweiliad. Bydd y panel yn dibynnu ar y wybodaeth a ddarperir yn eich CV a'ch datganiad yn unig i asesu a ydych yn meddu ar y sgiliau a'r profiad gofynnol. Gofynnir ichi sicrhau eich bod yn darparu tystiolaeth i ddangos sut yr ydych yn bodloni'r holl feini prawf hanfodol.
39. Bydd y panel dethol yn cael ei gadeirio gan Miss Sioned Rees (Lywodraeth Cymru) a bydd hefyd yn cynnwys Mr Thodri Glyn Thomas (Cadeirydd Llyfrgell Genedlaethol Cymru) a Mr Robert (Hag) Harris fel Aelod Annibynnol o'r Panel.
40. Gan ddibynnu ar nifer y ceisiadau sy'n dod i law, mae'n bosibl y bydd eich cais yn cael ei roi ar restr hir cyn iddo gael ei drosglwyddo i'r panel a fydd yn llunio'r rhestr fer. Mewn sefyllfa o'r fath, mae'n bosibl na fydd eich cais yn cael ei ystyried yn llwyr gan bob aelod o'r panel.
41. Rydym yn disgwyl y bydd y panel yn penderfynu ym mis Mai 2017 pwy i'w wahodd i gyfweiliad ym mis Mehefin 2017.
42. Dim ond yr ymgeiswyr cryfaf y mae'r panel yn teimlo eu bod wedi dangos eu bod yn bodloni'r meini prawf a nodir yn y fanyleb orau fydd yn cael eu gwahodd i gyfweiliad. Fodd bynnag, os ydych wedi gwneud cais o dan y cynllun gwarantu cyfweiliad a'ch bod yn bodloni meini prawf hanfodol y swydd, byddwch hefyd yn cael eich gwahodd i gyfweiliad.
43. Os cewch eich gwahodd i gyfweiliad ac os nad yw dyddiad y cyfweiliad wedi'i nodi yn y pecyn gwybodaeth hwn, byddwn yn ceisio rhoi cymaint o rybudd â phosibl i chi o ddyddiad y cyfweiliad. Os na fydd modd ichi ddod i gyfweiliad ar y dyddiad a bennir, byddwn yn gwneud ein gorau glas i aildrefnu'r cyfweiliad, ond efallai na fydd modd inni wneud hyn oherwydd cyfyngiadau amser yr amserlen benodi neu argaeledd y panel dethol.
44. Byddwch yn cael e-bost drwy'r system Penodiadau Cyhoeddus i roi gwybod ichi a ydych yn cael eich gwahodd i gyfweiliad ai peidio. Rydym yn bwriadu cynnal y cyfweiliadau yn Aberystwyth.
45. Os cewch eich gwahodd i gyfweiliad, bydd y panel yn eich holi ynghylch eich sgiliau a'ch profiad, gan ofyn cwestiynau penodol i asesu a ydych yn bodloni meini prawf y swydd.
46. Bydd y panel yn argymhell yr ymgeiswyr hynny y mae'n credu bod modd eu penodi i'r Gweinidog a fydd yn penderfynu'n derfynol. Gall y Gweinidog benderfynu cwrdd â'r ymgeiswyr hynny cyn penderfynu. Os bydd yn gwneud hyn, bydd yn cwrdd â'r holl ymgeiswyr yng nghwmni cadeirydd y panel neu

Llyfrgell Genedlaethol Cymru – The National Library of Wales

gynrychiolydd a enwebir ganddo. Bydd bwllch rhwng y cyfweiliad a'r penderfyniad terfynol, a byddwn yn rhoi gwybod i'r ymgeiswyr a gafodd eu cyfweild am hynt y broses.

47. Os byddwch yn llwyddiannus, byddwch yn cael llythyr i'ch penodi i swydd Is-lywydd Bwrdd Ymddiriedolwyr Llyfrgell Genedlaethol Cymru. Bydd y llythyr yn cadarnhau telerau'r penodiad.
48. Os na fyddwch yn llwyddiannus ar ôl cael cyfweiliad, bydd Llywodraeth Cymru'n rhoi gwybod i chi. Rydym yn sylweddoli ei bod yn cymryd cryn amser ac ymdrech i wneud cais am swydd a bod adborth yn rhan werthfawr o'r broses honno. Felly, bydd y llythyr yn cynnwys manylion er mwyn ichi ofyn am adborth ar eich cyfweiliad a'ch cais os ydych am wneud hynny.

Ymholiadau

49. Os oes gennych ymholiad ynghylch eich cais, cysylltwch â'r Ddesg Gymorth Cydwasanaethau drwy ffonio 029 2082 5454 neu drwy e-bostio DesgGymorthCydwasanaethau@cymru.gsi.gov.uk

Os nad ydych yn hollol fodlon

50. Bydd Llywodraeth Cymru'n ceisio prosesu'r holl geisiadau cyn gynted â phosibl ac ymdrin â phob ymgeisydd yn gwrtais. Os oes gennych unrhyw gŵyn ynghylch y ffordd y cafodd eich cais ei drafod, cysylltwch â'r Ddesg Gymorth Cydwasanaethau drwy ffonio 029 2082 5454 neu drwy e-bostio DesgGymorthCydwasanaethau@cymru.gsi.gov.uk